

JLS-Nytt

Jämtlands Lokalthistoriker och Släktforskare

Nr 3 - 2010

Årg. 31 Nr 122

Ordförande

Kerstin Ellert, Näcksta 276
830 23 Hackås, 063-77 02 21
kerstin.ellert@bredband.net

Sekreterare

Pia Björnhed, Allégatan 20 K
831 37 Östersund, 063-10 27 76
pia.bjornhed@comhem.se

Kassör

Maud Tornving, Nyponvägen 21
831 62 Östersund, 063-10 19 41
tornving@telia.com

Ledamöter

Karl-Gustav Johansson
Frösöv. 59 B, 832 44 Frösön
063-10 87 69

Wido Lith, Räntmästarv. 6,
832 44 Frösön, 063-51 37 19
jbwilith@hotmail.com

Kurth Malmborg, Gärde 220
834 98 Brunflo, 063-205 92
kurthmalmborg@hotmail.com

Ingegerd Richardsson
Sollidenv. 73, 831 43 Östersund
063-12 30 52
ingegerd.richardsson@swipnet.se

Ersättare

Brita Brännström, Hallonv. 27
831 62 Östersund, 063-12 62 25
hob.brannstrom@pp.ephone.se

Inga Forsberg, Färgargränd 33
831 51 Östersund, 063-51 19 18
iforsberg@tele2.se

Björn Holmström, Ugglev. 7
831 62 Östersund, 063-51 96 67
bjorn.holmstrom@passagen.se

Sven Magnusson, Hara 400
832 94 Orrviken, 063-411 35
sven.magnusson@z.lrf.se

Adjungerad Dis-mitt representant

Bo Svartholm, Frimans Väg 18
832 54 Frösön, 063-442 86
jamtrötter@gmail.com

Revisorer

Gusten Rolandsson, 063-12 99 38
Villy Wiklund, 063-12 03 81

Revisorsuppleant

Elsa Åsberg, 063-12 08 18

Redaktör

Bo Svartholm

Redaktionsgrupp

Inger Jonasson, Roddarv. 14 C
831 52 Östersund, 063-51 27 32
inger.jonasson@comhem.se

Margareta Olsson, Ärtvägen 120
831 62 Östersund, 063-12 15 47
margareta.olsson@lillsjon.net

Webbredaktör

Bo Svartholm, 063-442 86
jamtrötter@gmail.com

Valberedning

Gun-Marie Blomqvist, 063-12 33 91
Urban Leijon, 063-75 30 73
Mary Öhrbom, 063-10 29 75

Träffvärdar

Kerstin Ahlström, 063-10 97 19
Gun-Marie Blomqvist, 063-12 33 91
Inger Jonasson, 063-51 27 32
Wido Lith, 063-51 37 19
Sig-Britt Wahlström, 063-12 68 49

Programgrupp

Anna Björklund, 063-204 85
Brita Brännström, 063- 12 62 25
Bodil Orremo, 063-446 66

Hemsidesadress

www.genealogi.se/jamtland

Besöksadress JLS/SNF-lokalen

Samuel Permans gata 37, Östersund

Medlemsavgift 2010

Fullbetalande medlem 175:-
Familjemedlem och ungdom
(under 25 år) 50:-

JLS plusgiro 28 91 92-7

Sid

3

Ordföranden har ordet.

4

De reste i förfädrens fotspår

5

Forskarcentrum

6

Bostadsproblem på 50-talet

8

Austrått

10

JLS och DIS-Mitt kursutbud

11

Kommande program

12

Presentioner

Omslagsbilden: Del av Austrått-
borgen, belägen i Ørland kommun i
Sør-Trøndelag fylke i Norge. Öppen
för visningar från juni till augusti.
Foto: Kerstin Ellert.

JLS-Nytt utkommer 4 gånger/år
Den 20:e i månaderna februari, maj,
augusti och november.

Artiklar, efterlysningar mm skickas
till någon i redaktionsgruppen via
e-post eller vanlig post. OBS! ange
alltid källorna till de inskickade
artiklarna.

Tips och idéer om innehållet tages
tacksamt emot.

Manusstopp till nästa nr är 20
oktober 2010.

Eftertryck av texter endast med
författarens tillåtelse.

Redaktionen förbehåller sig rätten
att redigera insända bidrag.

Upplaga 420 ex

Ansvarig utgivare är Kerstin Ellert
Näcksta, Hackås

Redaktör: Bo Svartholm, Frösön

Tryck: Daus tryckeri Östersund

Ordföranden har ordet

Nu har snart hela sommaren gått. Som vanligt har jag, liksom många av er andra, hållit på och påtat i trädgården, haft semester, rest och hälsat på släktingar och gjort en semestertrip. Det brukar inte bli så mycket "traditionell släktforskning" under sommarmånaderna.

Jag har skrivit in några nykomlingar i släkträdets och fyllt på lite uppgifter när jag träffat släktingar. Sedan förra hösten har jag släktforskningen i mobilen och det underlättar att kunna skriva in uppgifter direkt när man träffas. Fantastiskt att kunna koppla ihop mobilen och datorn när man kommer hem och överföra alla data. Man slipper alla lösa lappar med uppgifter, som man tappat bort innan man kommer hem, och som man lite pinsamt måste ringa och fråga om igen.

I det här numret har jag skrivit en artikel om släkten Bjelke – en berättelse om en familj som var stormän i Trøndelag och Jämtland. Jag var i maj i Trondheim och besökte familjens slott i Austrått på andra sidan fjorden vid Trondheim. En familj med makt, som både drabbades av tragik och upplevde många trevligheter.

Vår semesterresa i sommar gick till ön Malta. En historiskt mycket intressant ö och knutpunkt i Medelhavet. Huvudstaden Valletta är en mycket gammal stad och gamla Valletta påminner mycket om Gamla stan i Stockholm med smala gränder och gamla hus. En av de stora behållningarna av besöket i Valletta var en guidning i 1500-talspalatset "Casa Rocca Piccola". Familjen bor fortfarande i en del av palatset, men en stor del visas för allmänheten. De har kvar hela husets och familjens historia i ett arkiv i palatset. Vi fick titta i arkivet. Alla gamla dokument var skrivna på italienska och väl bevarade. Familjen kom ursprungligen från Italien, som många andra familjer på Malta. Det är bara några mil sjövägen till Sicilien. Tänk vilken guldsnitt för en släktforskare – att ha hela familjehistorien samlad på samma ställe. De hade även flera fina handgjorda släkttavlor på väggarna från olika tidsperioder och olika delar av familjen. Tänk om det var så lätt att forska på sin släkt – men kanske inte lika intressant om man inte har de utmaningar man utsätts för när man kör fast eller ska leta nya fakta. Allt serverat på ett "silverfat" - kanske för bekvämt.

Det är snart val och det känns bra att alla partier anser att det är viktigt att bevara sockenbegreppet, något som Släktforskarförbundet kämpat för och som är livsviktigt för oss forskare. Det gäller att lobba vidare i denna fråga så sockenbegreppet blir kvar för all framtid.

Som vanligt har vi ett fullmatat program för hösten. Läs programmet i tidningen och på vår hemsida. Ni är välkomna till alla våra aktiviteter. Tag gärna med intresserade så vi kan locka dem att bli medlemmar i JLS. Det är viktigt att släktforskare träffas - att vi inte bara sitter framför våra datorer och letar fakta. Umgänget är "kryddan på moset", även om datorer och sökning på datorn är ett måste.

Kerstin Ellert

Bussresa till Forskarcentrum i Ramsele

Lördag 9 oktober
Start från Landsarkivet
i Östersund kl.07.30
Forskarcentrum (fd SVAR) är öppet till 17.00
Kostnad för buss och forskarplats: 350 kr
Kostnad för lunch samt 2 "fika": 175 kr
Anmälan till Wido Lith senast 30 sep.
Tel: 063-51 37 19, eller
mail: jbwilith@hotmail.com

StorStockholms Genealogiska Förening
ordnar Jämtlandsträff lördag 2 okt kl. 10-15.
Plats Stockholms Stadsarkiv Kungsklippan.
Föredrag om Jämtlandsforskning och tillfälle
till anbyten. Förtäring till självkostnadspris.
Anmälan marianne.086042837@telia.com
Hälsningar Marianne Ljunggren, SSGF

Är du intresserad av resa till Landsarkivet
i Härnösand med bil, ev. med övernattning?

Kontakta Urban Leijon, tel. 063-753073
mail: urban.leijon@hem.utfors.se för
intresseanmälan.

Har du en släkttavla som du vill visa?

JLS deltar i Jamtlidagen den 26/9 och ska
ha utställning av släkttavlor + en frågesport
som knyter an till jamtlidagens tema:
Jämtlands län 200 år.
Vår monter är i Lignellsalen.
Ring Brita Brännström, 063-12 62 25 om
du vill ställa ut din släkttavla.

De reste i förfädrens fotspår

Från de flesta byar i Jämtland utvandrade familjer och enstaka personer till Amerika under 1800-talet. Några av dem kom tillbaka till Sverige igen men de flesta stannade kvar. Av dessa levde vissa ett gott liv, andra fick slita i alla år och några dog tidigt på grund av ohälsa.

Intresset för emigrationen har alltid varit stort. Vad kan det bero på? Människor har i alla tider förflyttat sig mellan byar, länder och kontinenter av olika orsaker. Så sker nu för tiden också. Men det är skillnad mellan att utvandra till exempel till Amerika i modern tid mot på 1800-talet och tidigt 1900-tal. De första utvandrarerna reste ut i det okända och kontakten med Sverige var inte stor, möjligen något brev då och då. De som var kvar i Sverige var lika undrande. Var blev de av? Hur ser det ut i det nya landet? Vad lever de för liv?

Lovisa Molander och Karl Engström utvandrade från Höla i Hallen i slutet av 1880-talet. Karl hade sina rötter i Värmland och Lovisas släkt kom ursprungligen från Persåsen och Kövra. Deras två första barn föddes i Sverige och så småningom utökades familjen med sju barn. Ingen i denna familj kom någonsin tillbaka till Jämtland. Lovisas bror, Karl Molander, var den förste i släkten som reste över Atlanten men han återvände efter några år och bosatte sig så småningom på Frösön. System Elisabeth utvandrade till Minnesota 1894 och kom sen att bo i Duluth. Brodern Olof hälsade på sina systrar 50 år efter emigrationen. Lovisa och Elisabeth hade aldrig möjlighet att åka hem till Sverige men åtminstone Lovisa hade hemlängtan, det visar hon i breven som hon skrev. Deras barnbarn har besökt sina förfäders hembygd vid flera tillfällen så kontakten mellan Minnesota och Sverige har alltid funnits.

Vid ett besök i USA år 2008 träffade vi bland annat Betty Croxford och Arne Engström i Elk River norr om Minneapolis. Där har de båda växt upp men Betty flyttade tidigt därifrån medan Arne har bott kvar på den gård som farföräldrarna Lovisa Molander och Karl Engström byggde upp vid sekelskiftet 1900. Innan vi skildes åt sa Arne: ”Min största dröm är att någon gång få besöka de platser där mina farföräldrar kommer ifrån”.

Ett år senare steg Arne och hans kusin Betty av tåget på Östersunds järnvägsstation. De möttes av släktingar och till och med Storsjödjuret hade krav-

lat sig upp ur Storsjön, för att hälsa de amerikanska gästerna välkomna.

nu fick de tillfälle att träffa honom och hans barn och barnbarn. Arne och Betty var intresserade av att veta hur livet

Här i Höla bodde Lovisa Molander med sina syskon och föräldrarna Olof och Kerstin. För Arne Engström (t v) och Betty Croxford blev denna plats ett kärt besök.

Foto: Seved Johansson

Höla var naturligtvis en av de platser som Arne och Betty ville se, eftersom deras farmor Lovisa Molander bodde där med sina syskon och föräldrarna Olof och Kerstin. Här fick de möta en annan släkting, Jan-Erik Wahlén, som bjöd in alla till Hallens kyrka, där han spelade några kända musikstycken. Det var i Hallens kyrka som Lovisa och Karl gifte sig 1883. Vi fortsatte att följa i förfädrens fotspår och åkte vidare till Persåsen. År 1891 förvärvade Olof Molander (Lovisas far) en gård där och så småningom tog Lovisas bror Anders över gården.

För Arne och Betty var det givetvis en speciell känsla att komma hit. I dag brukas gården av Nils Molander och

är på en jämtländsk bondgård. När de gick runt på gården kom kameran flitigt i bruk.

Eftersom Betty och Arne ville träffa så många släktingar som möjligt så var dagarna i Jämtland fullteknade. De var också intresserade av att se bygden och ett besök på Östersunds skidstadion och golfbanan på Frösön imponerade speciellt på Arne som är en sportintresserad person. I Östersund hade många släktingar samlats för att få träffa kusinerna från USA. Vid släkträffarna så berättades det olika anekdoter. Anders Molander kommer ihåg att Stanley Andersson, Duluth, skickade risgryn till släktingarna i Persåsen, eftersom han hade hört att

det var besvärliga tider i Sverige under och strax efter andra världskriget. Arne påminde sig att denne Stanley i unga år inte var så intresserad av skolan, utan reste iväg på egna äventyr. När han kom hem igen var han stor och kraftig och började spela amerikansk fotboll.

Så småningom byggde han sig en jättevilla i gränstrakterna till Canada. Både Betty och Arne drog sig till minnes en barnvisa som de hört i sitt barndomshem och efter stund kom vi fram till att det var sången "Rida rida ranka". En annan händelse under dagarna, som visar samhörighet var när vi knackade en speciell rytm ("hälsan för halsen – Bronzol") på Arnes dörr och fick till svar samma knackning. Det visade sig att Arnes far hade gjort på samma sätt, när Arne var liten.

Den man som Lovisa Molander gifte sig med var från Värmskog, så efter besöket i Jämtland fortsatte Arne och Betty släktresan till Värmland för att träffa ättlingar till farfar Karl Engström. Dessutom besöktes Stockholm och Göteborg där slakten Molander också bosatt sig.

Ida Molander-Johansson
Seved Johansson

Vid släkträffen i Östersund fick Arne och Betty träffa många släktingar från olika platser:

Första raden fr v Ingrid Widenström Frösön, Elisabeth Molander Östersund, Arne Engström Elk River Minnesota och Signe Sjöqvist Trollhättan.

Andra raden fr v Dagmar Panzar Jönköping, Eli Molander Östersund, Gudrun Elofsson Jönköping, Betty Croxford Minnetonka Minnesota och Ida Molander-Johansson Östersund.

Bakre raden fr v Barbro Molander Orrviken, Lennart Elofsson Jönköping och Bo Sjöqvist Trollhättan.

Foto Seved Johansson

Betty och Arne möttes av bland annat Storsjödjurets son Birger vid Östersunds järnvägsstation. Fr v Inger och Anders Molander från Östersund hälsade amerikanerna Betty och Arne välkomna till Östersund.

Foto Ida Molander-Johansson

Fakta

Från Sverige emigrerade totalt närmare 1,2 miljoner människor, mellan åren 1865-1914. Det var ungefär 20 procent av Sveriges dåvarande befolkning. Att människor utvandrade från Sverige hade mycket att göra med de ekonomiska, politiska och religiösa förhållanden som rådde i landet, särskilt på landsbygden. Det som också påverkade folk till att flytta var lockande annonser, broschyrer och affischer om amerikaresor och dessutom fanns det speciella agenter som arbetade åt de stora rederierna. De flesta utvandrarerna sökte sig till städerna och bodde där tills de hade samlat tillräckligt med kapital för att eventuellt köpa mark. Minnesota blev och är den stat i USA som har överlägset flest invånare av svensk härkomst.

Ida Molander-Johansson
Seved Johansson

Forskarcentrum, Ramsele

Stiftelsen Arkiv @ Kulturhus i Ramsele har tagit över verksamheten från SVAR och driver Ramsele Släktforskarcentrum samt uppkoppling mot SVARs digitala forskarsal.

Besöken är nu kostnadsbelagda! Ett fyrtimmarspass kostar 50 kr, ett heldagspass (5-12 t) kostar 90 kr. Det finns också klippkort som gör att ett halvdagspass (4h) kan komma ned till 37,50 kr. Öppetider oförändrat: M-F 8-16, O till 20.00. Lördagsbesök efter särskild överenskommelse.

Se www.sakir.se !

Bostadsproblem på 1950-talet

Den som var ung på 50-talet närde inga drömmar om en egen lägenhet. Var man därtill flicka fanns det heller inte ekonomiska möjligheter till sådant eftersom lönen var betydligt mindre än vad en man tjänade. Ett inackorderingsrum, oftast delat med en arbetskamrat, blev lösningen för de flesta. Så även för mig.

Men så hände det rent otroliga: Efter ett drygt halvår i nytt jobb och som inhysesbarn i en dito stad kom en kollega i pensionsåldern och undrade om jag möjligtvis var intresserad av att hyra en vindsvåning ett par-tre kilometer från centrum. Litet rum, kök och sovalkov till en kostnad av kr.100 pr. månad. I så fall skulle jag komma att bo granne med henne och hennes man. Mina presumptiva hyresvärdar var ett äldre barnlöst par, fick jag veta. Landsortsbor från början, vardagliga och snälla. Människor som f.ö. kom från samma utby som min kollega och hennes man, men som på äldre dagar även kommit att bli grannar med dem intill stan.

Men 100 kronor pr. månad var ju rent otroligt mycket pengar. Å andra sidan; hyresrummet jag hade kostade 70 kronor, och möjligheterna att laga mat där var högst begränsade. Det fick bli hur det ville; jag tackade ja på stående fot, livrädd för att någon annan skulle hinna före. Men min kollega svarade lugnt att lägenheten var min så sant jag ville ha den. Den hade f.ö. stått tom länge. - Det sista oroade mig. Hur kunde det komma sig att den stått tom över lång tid när efterfrågan var lång som ett nödår? Följ med mig hem i kväll så får du både se och höra, sa hon.

Mitt i ett gammalt villaområde låg ett litet slitet hus omgett av potatisland, krusbärsbuskar och några förvuxna rönnar. Huset hade separata ingångar för under- och övervåning kunde jag se. Ja, där bor skomakaren Algot och hans hustru, sa min kollega. De kan nog upplevas som en aning udda, men är snälla, strävsamma och hederliga människor som aldrig legat någon till last. Algot hade en usel uppväxt som

fosterbarn i våran by, förklarade min välgörare. I sina smutsiga och urväxta kläder blev han mobbad av både elever och lärare. Han blev även sedd som obegåvad, vilket gjorde honom tillbakadragen och osäker. Det var heller inte fritt från att folk velat göra spektakel av Algot, men han är en rejäl karl och därför har vi alltid ställt upp för honom, förklarade min arbetskamrat.

Den sent påtänkta hustrun Gullan, som f.ö. kom ur ett helt annat samhällsskikt, hade nog kommit att lyfta hans status om det inte vore för hennes vana att "tänka högt". Detta kunde ofta ställa till det, men det ligger inte det minsta ont bakom hennes oförbehållsamhet, förklarade min kollega. Då var det värre med hennes godtrogenhet. Det var den som hade gjort att Algot tvingats stänga vindsvåningen och därmed gå miste om flera månaders välbehövliga hyresintäkter. Allt som oftast hade det nämligen kommit dagakarlar för kortare påhugg vid flottningen eller sågen och därför behövde tak över huvudet. Den pratglada Gullan var den som förde husets talan i alla lägen. För det mesta skötte hon även om uthyrningen medan Algot hölls i skomakarverkstaden nere vid ån. Men alltför många av hyresgästerna förde oväsen eller efterlämnade obetalda hyror och elräkningar. Efteråt brukade Gullan komma gråtande till grannen och be om hjälp att reda ut eländet, men oftast visste hon bara förnamnet på de försvunna hyresgästerna. Men de såg ju så snälla ut, tyckte hon. Min kollega och hennes man, som alltid tyckt synd om Algot, försökte gång på gång inpränta i Gullan att vara mer kritisk när dessa ungar kom och ville hyra för kortare perioder. Framför allt måtte hon begära att hyran betalades i förskott. Men Gullan hade svårt att komma ihåg det märkliga ordet *förskott*, därför blev det ofta likadant även i fortsättningen.

På 1950-talet var det gott om landsstrykare. Då ett medelålders äkta par ur nämnda samhällsgrupp kom och frågade om vindsvåningen var ledig, förstod Gullan genast att dessa var seriösa människor. De nya hyresgästerna hade emellertid inte mer än flyttat in förrän vindsvåningen var

full av släktingar medan deras häst och två skällande hundar stod ute vid rönnarna. Nu reagerade även andra grannar, och denna gången kom både Gullan och Algot springande och bad om hjälp. Hur kunde det bli såhär, grät Gullan, de såg ju så rara ut... Den här gången hade hon till och med kommit ihåg att begära hyran i förskott, något hyresgästerna skulle villfara så fort de fick pengar mellan händerna. Men hade då inte Gullan reagerat på deras klädsel och åthävor...? Ett par i 50-årsåldern som kommit direkt in från gatan och var husvilla? Mannen i sin solkiga slokhatt och kvinnan med två säkerhetsnålar i stället för knappar i sin färggranna kapp, grälade grannen. Jo, det var detta sista som hade fått Gullan på fall. För vid åsynen av säkerhetsnålarna hade det slagit henne att folk som var så sparsamma att de inte nådes köpa knappar till sina kläder, de kunde ju inte vara annat än burgna. Efter denna händelsen låste Algot vindsvåningen och gömde nyckeln samtidigt som min kollega lovade hjälpa honom att hitta en mer stabil hyresgäst. Och den kandidaten var jag.

Båda makarna var hemma då vi kom. På frågan om vindsvåningen var ledig svarade Algot att så var fallet och att så skulle den även förbli. Han hade fått nog av eländet som hette hyresgäster. - Men nu var det ju faktiskt så att deras granne hade en möjlig hyresgäst med sig... Algot sken upp; jasså var det på det viset. Närpå bekanta alltså. Ja, se då blev det annat. Gullan såg emellertid mycket misstänksam ut.

Lägenheten visade sig kunna bli rätt trevlig efter några vändor med såpvatten och borste. Och hyran? Hundra kronor per månad vill jag ha, myste Algot. Ja just det, högg Gullan i, och eftersom vi redan haft tillräckligt med slödder här så låter vi oss inte luras av flera. Därför ska vi ha hyran i förskott, förkunnade hon. Tyst du nu, manade Algot, men Gullan höll på sitt; folk som kunde misstänkas sakna hut skulle hållas kort. Hyran ska alltid betalas i förskott den, sa hon med eftertryck.

Det fanns egentligen inte det minsta ont i Gullan, hon bara "tänkte högt" litet för ofta. Men innerst inne var hon

godheten själv bara man tog sig tid att bli bekant med henne. Och bekant blev jag. Rent ut sagt blev hon en plåga med sina täta besök under de första månaderna. Alltid hade hon något att berättat eller varna en oerfaren stackare för:

Konsumföreståndaren var en *oherrans* luring som jag borde se upp med. Han ömsom bjöd ut kaffe i 500-gramspåsar för att nästa dag erbjuda halvkilosförpackningar till samma pris. Än värre var det med herrfrisören intill banken. Han ljög så *oherrans* i egenskap av textförfattare till stans årliga revyer. Inte ett ord av det han skrev var sant. Härom sistens hade han t.ex. stått på scen och sagt, inför fullsatt Ordenshus, att hans fru städade på Epa. Men då hade hela salen gapskrattat, för alla visste ju att frisören aldrig lyckats bli gift, - ogängs som han alltid varit bland kvinnfolken. Dock hade han haft så mycket skamvett att han försökt spöka ut sig till oigenkännlighet innan han gick in på tiljan, men jag kände igen honom ändå, triumferade Gullan. - Flicka, öda inte bort dina pengar på tåcket bedrägeri, manade hon. Man skall leva ärligt och hålla sig till sanningen, - säga som det är. Det har jag fått lära mig. Samt även betala i förskott när så tarvas, - fast det har jag ju redan lärt dej.

När det var dags att betala hyran tog jag med mig pengar och kvittensbok och gick ned till värdfolket. Gullan ville alltid bjuda på kaffe och hembakta bullar, något jag bävade för. Det var allt annat än rent hemma hos henne, dessutom hade hon en hord av katter vars hår återfanns i såväl bullar som kärll. Men hon var nöjd med att jag istället bad att få ta med mig en bulle hem till kvällskaffet.

Algot var inte alls den byfåne som folk ville ha honom till. Han blev ofta anlita till att fixa motorer och annat mekaniskt. Då sågverket skaffade traktor till att forsla bort sågspån och avfall blev Algot erbjuden jobbet, något som stärkte både hans självkänsla och ekonomi. Gullan såg mest statusen i att vara gift med den som rattade det självgående vidundret och gav ständigt uttryck för detta. Första dagen mötte hon mig i trappan: Du har fäll hört att Algot fått sig arbete vid såga? Han ska vara där nu och köra bort dynga ....med *traktor*!

Det sista kom med emfas. Och samma historia upprepades på väg till eller ifrån butik eller post: Ji har fäll hört att Algot e på såga nu och kör bort dynga..... med *traktor*! Och folk log.

Att Gullans tanklöshet ofta var till stor genans för den försynte Algot var inte till att komma ifrån. Men samtidigt låg det nästan ett legitimt berättigande över hela hennes utspel, något som avvärjde folk. Vid den årliga julgransplundringen i Ordenshuset hade det visats - för den tiden något så märkligt som - en snutt färgfilm från en sommarfager nejd. Men då hade sanningsaposteln vaknat i Gullan som rest sig upp och påpekat falsariet: Inte kunde väl lövträd och gräsmattor stå gröna i januari! - Nej, halvsanningar och fuffens låg inte för Gullan. Man skulle hålla sig till sanningen. Säger som det var.

Man kunde inte annat än förundra sig över hur hon och Algot kommit tillsammans, olika som de var både till det yttre och inre. Algot var egentligen en både snygg och ståtlig karl, alltid ren och proper till trots för sitt smutsiga jobb. Hon liten och knotig, minst 10 år äldre än honom och tämligen osnygg både i hår och lekamen samt alltid bemängd med katthår från halslinningen och ned till kjortelfällan. När jag yppade detta för min kollega, tillika granne, var det som att sticka hål på en ballong. Jo det skall jag säga dig; detta äktenskapet var det en predikant vid namn Helmersson som ordnade, exploderade hon. Sen dess har jag varit rasande på denna karl. Hur kunde han ha samvete att medverka till detta, dundrade hon. Sedan följde historien om det enahanda livet i hennes hemby på 1930-talet och vad det kunde resultera i: Sommarens höjdpunkt var när predikant Helmersson kom trampande på sin cykel de 3-4 milen från stan med gitarren och Sions Toner på pakethållaren. Hans fasta logi under tre veckor var alltid Gullans gedigna hemgård där han f.ö. hade trosfränder. Därifrån ordnades väckelsemöten i den sommartomma folkskolan. Helmersson var en mycket jovial och trivsamt person som uppmärksammade alla och hade ett ord eller handslag åt envar. Hans popularitet drog fulla hus varje kväll dessa veckor. Där tronade Gullan på sin fasta plats med grifeltavlan och Jesus Välsignar Barnen

som fond, medan Algot hölls nere vid dörren. Predikant Helmersson kunde inte undgå att lägga märke till den städade karlen som verkade så ensam och utanför bygemenskapen. Under kaffepausen en kväll tog han därför med sig fiket och satte sig hos honom.

I takt med att kvällarna förflöt kände Algot en allt varmare sympati strömma emot sig från Helmersson. Det var en skön och ny känsla för honom. Predikanten å sin sida kände sig manad att räcka den beskedlige ungarlen en hjälpare hand. Algot borde göra något åt sin ensamhet, började han trevande. Algot borde ha någon som månade om sig - utöver Honom som städse är närvarande.... Hade aldrig Algot funderat på att gifta sig.... Det kunde ju inte vara hustruämne som fattades en oförvitlig man... Där gick ju till exempel Gullan som överårig och överflödigt hemmapiga på gården som den gifte brodern övertagit...

Algot blev generad, men resten skötte predikant Helmersson om. Innan sommaren var över hade han gift ihop Algot med den drygt tio år äldre Gullan. - Ja, så påstår de i byn i alla fall, sa min kollega. Hade jag fått tag på denna predikanten hade jag spöat honom, avslutade hon. Och visst hade hon rätt. Algot borde ha förunnats en mer jämbördig kvinna.

En dag på sensommaren gick jag in till mitt värdfolk för att betala hyran. Gullan var ensam hemma och höll som bäst på att kamma tovor ur pälsen på en av sina många katter. Hon var som vanligt pratsjuk så jag satt fortfarande kvar då det ringde på dörren. Gullan störtade iväg och öppnade. Utanför stod en välklädd gråhårsman med en stor väska i handen. Goddag och Guds frid över hemmet, hälsade han. Är skomakaren hemma manne? - Nää, svarade Gullan, Algot e inte hemma. Han har fått sej jobb på såga, så han e där nu och kör bort dynga... med *traktor*.

Jasså, på det sättet... Så då har han alltså slutat som skomakare...? Näää, sa Gullan, han håll på mä det också, men då bli mest på häljerna. - Det är nämligen så här, fortfor besökaren, att jag kommer med fyra par skor som jag skulle vilja ha halvsulade. Under tiden hade den närsynta Gullan börjat granska besökaren och tyckte bestämt att

forts. sid 10

Familjerna Gyldenlöwe och Bjelke på Austrått

Jämtland hörde fram till 1645 till Norge och lydde därmed också under den danska kronan. Jämtland och Trøndelag hörde ihop i en administrativ enhet under en läns-herre med säte i Trondheim. Trøndelags länsherre hade även Jämtland i förläning.

Herrgården Austrått ligger i Ørland kommun i Sør-Trøndelag i Fosen. Austrått nämns i Olav Tryggvasons saga och var tidigt ett hövdingasäte. Den förste stormannen som man vet bodde på gården var Finn Arnesson som ägde gården 1050.

Jag börjar den här berättelsen med **Ingerd Ottesdatter (Inger til Austrått)**, som räknas som stammom för yngre släkten Rømer på Austrått. Släkten Rømer på Austrått hade dött ut på manssidan, men Fru Inger fortsatte Rømerättens traditioner. Hon gifte sig med **Niels Henriksson Gyldenlöwe**, som var riksråd och rikshovmester och Niels hade ansvaret för Bergenhus och nordenfjällske Norge. Niels lät bygga i sten och befästa gården Austrått. Det hade varit förbjudet för adeln att befästa sina gårdar sedan slutet av 1300-talet, men 1483 fick adeln rätt att bygga befästa hus. Niels härstammade från en gammal norsk ätt i Gudbrandsdalen, hans far var riksrådet Henrik Jensen som var systerson till ärkebiskopen Aslak Bolt. Niels dog 1523 och Fru Inger överlevde sin man med 22 år. Fru Inger och Niels hade fem döttrar (Margarethe, Anne, Eline, Lucie och Ingeborg), som Fru Inger gjorde allt för att gifta bort ståndsmässigt.

Fru Inger var en av Austråtts mest färgstarka ägare. Hon representerade en lång släkttradition och spelade en betydande roll i rikets historia. Ibsen har skrivit ett teaterstycke "Fru Inger til Austrått" som handlar om Fru Inger, Niels och deras barn. Fru Inger hade den vanan att hon vid arvsskiftet i släkten lade beslag på de dödas gods, oavsett om hon var nära släkt eller inte eller om det fanns närmare arvingar.

Niels och Fru Ingers äldsta dotter Margarethe gifte sig med den danske adelsmannen **Vincent Lunge**. Lunge föddes ca 1486 i Danmark och dog 1536 i Trondheim. Han var medlem av det norska riksrådet och senare kung Kristian III av Danmarks huvudrepresentant i Norge. Han studerade vid flera franska och tyska universitet, tog doktorsgraden i kanonisk och borgerlig rätt, och blev 1521 professor i juridik vid Köpenhamns universitet. 1522 trädde han i statens tjänst som

Våpenskjold: Ingerd Ottesdatter

befallningsman på fästningen Krogen och sändes året efter av Fredrik I till Norge för att verka för dennes sak. 1523 gifte han sig med Margarethe, och blev därigenom medlem av det norska riksrådet. År 1524 övertalade han rådet att avsätta Kristian II, men hävdade på samma gång Norges självständighet och förmådde Fredrik I att ge ett löfte att göra Norge till ett valrike, likställt med Danmark. Lunge blev därefter befallningsman på fästningen Bergenhus, Jämtland och i nästan hela det nordenfjällske Norge upp till ryska gränsen vid ishavsytan. Han blev den mäktigaste mannen i norska riket. År 1527 stödde han den svenske tronpretendenten Daljunkern och blev därmed en av Gustav Vasas fiender. Lunge anslöt sig till den av ärkebiskopen Olav Engelbrektsson i Trondheim ledda norska självständighetsrörelsen. Han var riksråd i tio år, men under reformationen kom han i opposition mot ärkebiskopen och denne kom i fejd med Fru Inger och hennes släkt. Lunge hade uttryckt att kyrkans och klostrens gods skulle övertas av världsliga huvudmän, ärkebiskopens makt skulle reduceras, ärkebiskopens gods Stenviksholm skulle reduceras mm. Redan 1529 startade fejden, ärkebiskopens flotta seglade först till Finnmarken och erövrade Lunges län i Vardehus och tog sedan Jämtlands län från honom. Han fortsatte sedan att erövrade Fru Ingers Austrått och alla hennes andra gårdar. Fru Inger och hennes

folk flydde till Bergen för att rädda livet. Danske kungen bad ärkebiskopen att förlika sig med Fru Inger och hennes släkt, ryktena hade varit grundlösa och en förlikning kom till mellan dem 1530. Lunge tog parti för den protestantiske Kristian III, som blev dansk kung 1534, och Lunge blev dödad av ärkebiskopens anhängare i januari 1536. Fru Inger och hennes släkt hade gått över till protestantismen. Ärkebiskopen fruktade en protestantisk kung som kunde reducera hans makt. Kung Kristian III hade studerat tillsammans med Martin Luther i Wittenberg och då blivit protestant. 1540 gifte Margarethe om sig med adelsmannen Jens Splid, som senare blev dräpt i Sørlandet.

När Vincent Lunge och Niels Lycke skickades till Norge av Fredrik I och landsteg i Bergen 1523, så fanns lyckligtvis både Niels, Fru Inger och döttrarna Margarethe och Eline samtidigt i Bergen. Niels blev sjuk och dog under deras vistelse i Bergen. Margarethe fattade tycke för Lunge och Eline för Lycke.

Eline Nielsdatter, tredje dottern till Niels och Fru Inger, förlovade sig 1524 med **Niels Lycke**, född 1492. Han var son till riksrådet Joachim Lycke i Århus. Det tog flera år innan Eline blev gift med honom. Lycke for flera gånger ut i Europa. De firade 1528 bröllopet på ön Fyn i Danmark. Efter giftmålet blev Lycke snabbt upphöjd till norsk adelsman och norskt riksråd. Eline dog ung 1532.

Anne Nielsdatter, andra dottern till Niels och Fru Inger gifte sig med den danske adelsmannen **Erik Ugerup**. Efter bröllopet 1523-24 flyttade han till Norge och blev norrmann.

Ingeborg Nielsdatter, yngste dottern till Niels och Fru Inger gifte sig 1530 med adelsmannen **Peder Hansen Litte**, som kommit till Norge 1520 som

köksmästare åt ärkebiskopen Hans Muhle. Han gjorde en resa tillbaka till Danmark efter att Vincent Lunge inte accepterat att Litle blivit förlänad gods i Norge av Fredrik I. Litle kom sedan tillbaka och gifte sig med Ingegerd och fick på det viset gods i Norge. Han omtalas om en duktig man och blev 1546 överste berghuvudman i Norge. Han dog genom ett fall från sin häst 1551. Hans hustru dog 1591, 90 år gammal, den siste av Niels och Fru Ingers döttrar.

Jens Tillufsen Bjelke blev ägare till Austrått genom sin hustru **Lucie Nielsdatter**. Hon var näst yngsta dotter till Niels och Fru Inger. Jens deltog i Kristian III:s reformationspolitik. Han var från Skåne. För honom innebar det en enorm karriär att bli gift med dottern till den norske rikshovmästaren. Lucie hade dåligt rykte på äktenskapsmarknaden. Jens kom därför som en räddande ängel och gifte sig med henne.

Lycke hade 1532 blivit änkeman och förälskade sig i sin ogifta svägerska Lucie. Hon var även förälskad i honom. Den katolska kyrkan accepterade inte relationen sväger-svägerska, utan såg den som incest. Kyrkan betecknade det som kätteri. Både Fru Inger, svågern Lunge och ärkebiskopen var emot denna relation. När Lycke övergått till lutherska tron ivrade han för att deras relation var tillåten och att de kunde ingå äktenskap. 1534 födde Lucie en son. Lycke arresterades och 1535 sattes han i fängelse i Stenviksholm slott. Fru Inger tog hand om barnet, som dog tidigt. Lycke dömdes till döden 21 juli 1535 (rökt till döds i ärkebiskopens hender på kronans vegne med liv og gods). Historien är beskriven i Ibsens teaterpjäs "Fru Inger på Austrått"

Ärkebiskopen flydde från Steinviksholm och Norge 1537. Det blev stilla på Austrått. Fru Ingers hus var förvandlat till ett sorgehus. Tre gånger hade ärkebiskopens knektar plundrat Austrått och han hade dödat två av hennes svärsöner. Dottern Lucie bodde hemma, sorgsen och bitter. Trots detta skulle Lucie bli stammor för den släkt som skulle kasta den största glansen över Austrått. Jens Tillufsen Bjelke gifte sig med Lucie 1539. Genom sitt

giftermål med Lucie blev Jens 1542 förlänad Jämtland som han hade till sin död. Jens övertog snabbt ledningen och blev släktens överhuvud efter Vincent Lunge. Jens och hans efterkommande fick stor makt i Norge och i Jämtland.

Fru Inger fick 1540 förläningsbrev på Reinsklostret efter att hon i många år hade tjänstgjort som bestyrerinna där. 1552 började Fru Inger känna av ålderns tryck då hon var 80 år. Hon överlämnade Austrått och alla tillhörande egendomar och rättigheter till dottern Lucie och hennes man Jens. 1555 omkom Fru Inger tillsammans med sin dotter Lucie och dennas dotter Gunhild på Søvdefjorden under en resa till Bergen. Jens överlevde sin hustru i fyra år och dog 1559 i Köpenhamn.

Jens och Lucie hade fyra döttrar och fem söner. Den äldste sonen Otte Jensen och yngste sonen Åge Bjelke blev stamfäder till de senare familjerna Bjelke i Norge. Ytterligare fem barn finns namngivna, nämligen Vibeke, Gunhild som drunknade 1555 med modern, Karen till Hatteberg död före 1618 gift med Bertel Lauridsen, Lucie död tillsammans med sin man Erik Andersson Hvittensstiern 1566 av pesten och Maren gift med Mogens Svale, hon levde 1589.

Jens Tillufsen Bjelkes sonson kanslern **Jens Ågesson Bjelke** föddes på Austrått 1580, gift med Sofie Brockenuus. Vid sin död var han Norges störste godsägare. Fadern var Åge Bjelke, som dog vid sillfiske i Bjugn-fjorden 1603. Jens studerade i bl.a Leipzig och Leyden. Han kom sedan hem till Norge och blev länsherre. Jens Ågesson var inblandad i Baltzarfejden 1611-13 och i räfstén med jämtarna då de som svurit svensken straffades. Han hade tillsammans med Steen Bille befäl över de norska trupperna i det nordenfjellske Norge¹. Han ryckte 1611 med en norsk bondehär in i Jämtland för att försvara landskapet mot ett svenskt angrepp. Hären drogs samman vid Oviken med de jämt-

ska kompanierna. I början av augusti ryckte svenska trupper in i Jämtland under befäl av Baltzar Bäck. De norska trupperna drevs tillbaka till Norge. Jämtarna hade ingen möjlighet att själva försvara sig och redan i mitten av augusti var svenskarna herrar i provinsen. Trots Jämtland underkastelse uppträdde Bäck's knektar brutalt mot befolkningen och åtskilliga jämtar flydde till Norge. Bjelkes ställning var inte god efter detta misslyckande, men han lyckades undgå anklagelse. Vid freden i Knäred 1613 förlorade svenskarna Jämtland. 1614 blev Jens Bjelke Norges kansler. Under kriget 1643-1645 var han krigskommissarie. Han dog 1659 i Østfold,

Den nyare Bjelkesläkten räknar sin härstamning från Jens Ågesson Bjelke. Både gamla och nyare Bjelkesläkten finns spridd över hela Norge, samt i Danmark, Sverige och Jämtland.

Källor:

- Austrått – herregård i tusen år
- Danmarks adelskalender 1887
- Danskt biografiskt lexikon 1888 och 1923
- Norge i det 17de århundre – slekten Bjelke til Østråt
- Petrini: Räftesten med jämtarna 1613
- Østeraat – herresæde fra det 11te aarhundredes begyndelse til vore tider

Kerstin Ellert

Kansler Jens Bjelke på Austrått

¹ Allt norr om Trøndelag.

Forts, fr. s. 7

hon kände igen honom. Men säj mej en sak; e det inte predikant Helmersson..!? utbrast hon. Jo, det var det. - Men vad i *Herrans* namn, skrek Gullan, lev' Ji än..? - Jo, Helmersson gjorde ju det. - Jamen i såfall jett Ji ju vara *oherrans* gammal nu?! - Ja, jag fyllde 89 i våras, men jag är fortfarande vid utmärkt hälsa, så Gud har varit god mot mig, svarade predikanten stilla. - Ja, det e då i så fall det minsta man kan säga, replikerade Gullan. Å nu komm' Ji med *fyra* par skor som Ji vill ha halvsula... Ja, om skomakaren vill ha godheten... Men sa Ji inte nyss att Ji hade fyllt 89 år...? Jo, det stämde. - Men när i *Herrans* namn har Ji *då* tänkt hinna slita ut fyra par nyhalvsulade skor..? Pre-

dikanten blev rådlös för ett ögonblick: Detta är skor av mycket hög kvalitet... handgjorda. För övrigt har jag tre söner som kan överta dem när Den Högste har behagat hädankalla mig. - Jasså, på då viset. Ja då låter då ju strax litet vettigare, nickade Gullan. Sätt väskan här Ji, Helmersson, så ska jag be att Algot tittar på skorna. - Tack så hemskt mycket. Det var väldigt snällt. Gud välsigne Er. - Ja, då skall väl jag återvända hem till mitt. Predikanten gjorde sig beredd att gå. Adjö då, och än en gång; tack så mycket! - Jo, adjö han... nej förresten, Helmersson, stanna ett ögonblick. Jag kom nämligen att tänka på en sak, sa Gullan. Skulle Ji inte kunna komma tebaks på lördag, för då e Algot hemma och då kan Ji ju prata med honom själv

om dessa halvslulningarna. Predikanten blev brydd; kan det verkligen vara nödvändigt, undrade han. Jo, se då kan visst vara nödvändigt då, sa Gullan. Då e nämligen såhär att Algot brukar ta nie kronor paret för att halvsula skor. Men nu har Ji ju kommit med *fyra* par, så då blir det ju... då blir det .... mycket pengar. Det blir ju 36 kronor då, fyllde predikanten i. Ja, just då. 36 kronor blir det... jag skulle just till å säga då. Men såpass begriper Ji fäll, Helmersson, att eftersom Ji e så *oherrans* gammal så kan det fäll tänkas att Algot vill att Ji betalar i förskott...

Inga Forsberg

Dis-Mitt och JLS kursutbud

Många av våra medlemmar fick för några veckor sedan ett mail med inbjudan att få delta i den utbildning som finns planerad med start under hösten 2010.

Dessvärre har vi inte e-postadresser till er alla, därför skriver jag denna artikel som kommer att ingå i JLS-Nytt nr 2010/3.

Datorn har ju alltmer blivit släktforskarens huvudverktyg eftersom den information vi söker till stor del finns där via internet i olika databaser.

Föreningen Dis står ju för **Datorn i släktforskningen** och föreningens ambition är att genom faddrar stödja de som använder de "fyra stora" släktforskningsprogrammen: Disgen, Min Släkt, Holger och Reunion. Programmen uppdateras med jämna mellanrum, i vissa fall kommer helt nya versioner som kräver grundkurser för nya användare och uppdatering för andra.

Apropå släktforskningsprogram så har vi en aktivitet redan **den 1 och 4 september** som heter **Att välja släktforskningsprogram** och som vänder sig till i första hand nya släktforskare men även sådana som funderar på att byta program.

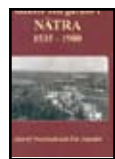
Bilden är ju väsentlig för alla släktforskare, därför erbjuder vi en kurs

i bildhantering där man får lära sig hur man exempelvis reparerar trasiga och fläckiga foton och mycket mera.

Kartor är ju också mycket intressanta för oss forskare, där kan man numera via internet komma åt alla historiska kartor ända från 1600-talet till modern tid.

Disgen kan hantera så kallade "**underlagskartor**". Därför avser vi genomföra en kurs om detta under förutsättning att tillräckligt många anmäler sig.

Vi satsar också för första gången på en djupare kurs i ämnet "**att göra en släktbok**", slutmålet för de flesta släktforskare. Kursen är uppdelad i fem delar varav de två första siktar mot en släktbok i "pappersformat", de tre sista mot en modern släktbok på CD/DVD som skapas genom generering direkt från ett släktforskningsprogram.

Mera detaljinformation hittar du på följande adresser:

www.dis-mitt.se samt www.genealogi.se/jamtland

Ta nu en funderare på vilken av kurs-typerna som passar just dig och gör en intresseanmälan till: arne.ahlstrom@comhem.se så hörs vi efter sommaren.

M v h Arne Ahlström

Presentation av Gusten Rolandsson

Gusten pratar lördag 11 sep kl.12.00 om "Jämtar som satt avtryck i historien".

Jag gick i skolan i Strömsund, Lövbega, Gäddede, Östersund och åter i Strömsund. Flyttade jag till Ludvika och försörjde mig från 14 års ålder. Efter en tid så tog längtan till friheten över så jag for upp till Åsele där jag röjde skog och sedermera arbetade ett år som lantbrevbärare i Åsele och Dorotea.

Vid sexton års ålder tog jag anställning vi Krigsmakten i Karlskrona och fick en grundlig utbildning som sjömilitär. Åter till Jämtland med anställning vid Televerket. Blev kvar som tekniker och ingenjör. Sedan Sundsvall som ansvarig för Televerkets kopplingsteknik. Stod för utbildningar av stationstekniker. Krigsplacerad i teletjänsten. Har varit universitetslektor vid Mitthögskolan och forskningschef vid Forsvarets högskolor. Utbildningarna är från såväl militära som civila högskolor och universitet. Min avhandling handlar om kulturförändringar i organisationer.

Var reservofficer i flygvapnet med kontraktsevenlig tjänstgöring fram till att jag fyllde 70 år.

JLS Program 2010
 Aktiviteter i JLS-lokalen Samuel Permans gata 37
 Om inte annat anges

Tid	Aktivitet	Värd/Ansvarig
Forskarkväll* Onsdag 1 sept Kl. 18.30	Att välja släktforskarprogram, del 1 Dis Mitt informerar om Disgen, Holger och Min Släkt + ev. Reunion. Arne Ahlström, Jan Berglund, Bodil Orremo	Bo Svartholm
Lördag 4 sept Kl. 12.00	Att välja släktforskarprogram, del 2 Praktisk demonstration av programmen Arne A, Jan B och Bodil O	Bo Svartholm
Månadsmöte Lördag 11 sept Kl.12.00	Jämtar som satt avtryck i historien Gusten Rolandsson Se presentation s. 10	Ordinarie värdar
Torsdag 16 sept Kl 18.30 Plats:Landsarkivet	Emigration till USA Anna-Lena Hultman Samarr. ÖLA och JLS Se JLS-Nytt nr 1/2010 s.7	Kerstin Ellert
Forskarkväll* Onsdag 22 sept Kl 18.30	Släktforsarsidan GeneaNet presenteras av Laurent Monpounet Se JLS-nytt nr. 4/2009 s.10	Kerstin Ellert
Söndag 26 sept Kl 11.00 - 16.00 Plats: Jamtli	JLS deltar i Jamtlidagen Frågesport: "Vem var vem i Jämtland 1810?" Utställning av släkttavlor Välkommen till vår monter!	Brita Brännström
Forskarkväll* Onsdag 6 oktober Kl. 18.30	Egen forskning + Kolla i våra CD-skivor, böcker och medlemsblad från andra föreningar! Bodil Orremo, Ingegerd Richardsson, Kerstin Ellert, Bo Svartholm	Wido Lith
Resa till Ramsele Lördag 9 oktober 07.30 vid Landsarkivet	Resa till Forskarcentrum i Ramsele. Återfärd från Ramsele ca 17.00 Se annons sid 3 Om resa ställs in, se hemsidan!	Anmälan Wido Lith tel 063-51 37 19 senast 30 sep
Månadsmöte Lördag 16 okt Kl. 12.00	Tema: Beredskaptiden Händelser vid gränsen Bo Sundgren Se presentation s.12	Ordinarie värdar
Forskarkväll* Onsdag 20 okt Kl 18.30	Tema Beredskaptiden Att vara finskt krigsbarn Lea Wennberg.	Brita Brännström
Forskarkväll* Onsdag 27 okt Kl. 18.30	Tema Beredskaptiden Gengas, ransonering och gränsvigsel Medlemmarna berättar för varandra	Brita Brännström
Forskarkväll* Onsdag 3 nov Kl 18.30	Etik och moral för släktforskare + Att forska om 1900-talet Jan Berglund och Bodil Orremo	Maud Tornving

Avsändare:
JLS
c/o Maud Tornving
Nyponvägen 21
831 62 Östersund

JLS-Nytt i digitalt format

På årsmötet 2010 beslutades att medlemmarna istället för papperstidning skall kunna få JLS-Nytt i digitalt format (PDF-fil med färg). Anledningen till detta är att spara in på tryckkostnad och porto för varje utskick av tidningen. Normalt skickas JLS-Nytt ut i pappersform! Om du vill ha JLS-Nytt i digital form maila Maud Tornving, tornving@telia.com

Tid	Aktivitet	Värd/Ansvarig
Forskarkväll Onsdag 10 nov Kl. 18.30	DIS-kväll: Nyheter Arne Ahlström, Jan Berglund och Bodil Orremo samt värden.	Bo Svartholm
Tisdag 16 nov Kl 19.00 Gamla Teatern, Ordenssalen	Kulturföreningar i samverkan Min släktrilogi Agneta Pleijel Se presentation.	Ingegerd Richardsson
Månadsmöte Lördag 27 nov Kl. 12.00	Julmöte Möte med människor i Sápmi Bo Lundmark berättar med ord och bild Se presentation i JLS-Nytt nr 1, 2009.	Ordinarie värdar

* Lokalen är öppen för egen forskning från klockan 18.00

Presentation av Bo Sundgren

Bo pratar lördag 16 okt kl. 12.00 om "Händelser vid gränsen".

Född och uppvuxen: f 1937 i Hägra, Dvårsätt, Rödön.

Familj: gift och har barn och barnbarn.

I unga år jobb på Hissmofors AB, sedan arbete med skog, därefter jobb med malmförädling på ett bruk, verkstadsteknik samt folkhögskolan i Sveg. Började 1961 vid Östersundspolisen. Mellan 1962 och 1964 flytt till Stockholm för polisskolan och tjänstgöring. Därefter blev det hela 28 år inom säkerhetspolisen. 1992 kom jag åter till Östersundspolisen samt efter pensioneringen uppdrag att skapa Östersunds Polismuseum. Denna lades dock ned efter 9 år pga polismyndighetens ointresse.

Intressen: Normal skidåkning, Är hobby-snickare. Hjälper numera till inom kriminalvården samt är medlare. Jag har inte sysslat med släktforskning.

Presentation av Agneta Pleijel

Agneta pratar om sin släktrilogi och sitt författarskap utifrån sina senaste tre romaner Drottningens chirurg (2006), Kungens komediant (2007) och Syster och bror (2009). Böckerna handlar om hennes egen släkt från 1700-talet fram till tidigt 1900-tal.

Agneta Pleijel är författare, kulturskribent och fil.lic i litteraturhistoria. Hon har varit ordförande i PEN-klubben och professor vid Dramatiska Institutet. 1988 invaldes hon i samfundet De Nio.

Plats: Ordenssalen Gamla Teatern, Östersund

Tid: Tisdag 16 nov 2010 kl 19.00

Inträde!

Arrangörer Kulturföreningar i samverkan: Aktiva Seniorer, DIS-Mitt, Föreningen Gamla Östersund, Föreningen Norden, Heimbygda, Humanistiska föreningen, Kvinnliga föreningen Gamla Östersund samt Jämtlands Lokalhistoriker och Släktforskare.

Fotograf: Leif Hansen